

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- *"Vem har bestämt att konkurrenskraft endast kan uppkomma i storstadsmiljöer?"* – Katajamäki om finländsk regionutveckling
  - Avskaffande av regionpolitiska stöd skulle spara finska staten 7 miljarder per år anser professor
  - Budgetpropositionen 2009 – 117 miljoner för att bibehålla landsbygdens livskraft
  - *"Gör slut på pessimism", "Våga lyfta fram landsbygdsbon!", "Ny prissättning på bensin"* – rubriker om landsbygdsriksdagen 1990
  - Föreläsningsserien Studia Generalia Ruralia inleds nästa vecka
  - Läs även detta: **Staten garanterar att medborgarna får snabbt bredband till sitt hem* **Regeringen enig om att bygga 1000 nya vindmøllor** *Åboländska jordbrukare kräver mer miljöforskning om utsläppen i Östersjön* **Svenskt projekt om landsbygdsbarnens behov* **Hotellet som ägs av byborna, sjutton orter provar nya servicelösningar, bymacken – HSSL:s nyhetsbrev 4/2008*
-

"VEM HAR BESTÄMT ATT KONKURRENSKRAFT ENDAST KAN UPPKOMMA I STORSTADSMILJÖER?" – KATAJAMÄKI OM FINLÄNSK REGIONUTVECKLING

Regionutvecklingens hegemoniska diskurs ger en bild av att konkurrenskraft endast kan uppkomma i centrum. Man utgår ifrån att framgångsrika innovationsmiljöer skall finnas i större städer och landsbygdens roll är att fogligt förse centralorterna med råvaror och mänskliga resurser. Det här synsättet komprimeras i Finland i något som kallas "konkurrensstatens idé, där kärnan ligger i ett ändlöst trimmande och centralisering. Utgångspunkten är att man i en konkurrensstat inte har råd med traditionell regionalpolitik, vilken går ut på att skapa jämlika förhållanden och förutsättningar. Den framgångsrika finländska regionforskaren Sami Moisio förutspår att konkurrensstatens följande fas kan vara metropolstaten, där trimmandet skulle intensifieras ytterligare. En av Finlands främsta regionforskare Markku Sotarauta vid Tammerfors universitet anser att man som tröst till regioner utanför metropolen, kunde göra upp "eleganta regressionsstrategier". Men de eleganta regressionsstrategerna spelar ryck roulett med Finlands nationella framtid, då de på ett avgörande sätt kan nagga localsamfundens förutsättningar i kanterna, ur vilka det kanske kunde födas nya kulturella eller ekonomiska framgångar. *"Med vilken rätt tvångsmatar de oss med tanken om att konkurrenskraft endast kan uppkomma i storstadsmiljöer? På vilken logik baserar sig tanken om att endast en viss typ av miljöer är gynnsamma för individuell kreativitet?"* Hade man utgått ifrån att internationella stjärnor inom klassisk musik endast kan födas i huvudstaden Caracas finaste kvarter, skulle nutidens största fenomen inom klassisk musik aldrig ha fötts. Men ekonomie professor José Antonio Abreu tänkte dock i andra banor. Han grundade El Sistema, vars målsättning är att lära fattiga barn spela klassisk musik och grunda orkestrar. Projektet, som alltså handlar om att skapa socialt kapital i de fattiga regionerna, har blivit ett storartat fenomen som i dag innefattar 240000 ungdomar och 210

orkestrar. El Sistema är ett bra exempel på *evolutiv utveckling*, där lokala kulturer, ekonomier och hela Venezuela har förstärkts. Efter ett enormt grundarbete har det blivit en succé av världsklass som personifieras i blott 27-årige kapellmästaren Gustavo Dudamel. Detta har lyckats genom att skapa förutsättningar för sådana områden och människor som skulle ha erbjudits ”en elegant regressionsstrategi” av visionärerna inom Finlands regionutveckling. Uppgifterna är hämtade ur en artikel i måndagens upplaga (15.9) av Vasabladet, vilken skrivits av professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet, Hannu Katajamäki, som tillika är landsbygdsprofessor.

AVSKAFFANDE AV REGIONPOLITISKA STÖD SKULLE SPARA FINSKA STATEN 7 MILJARDER PER ÅR ANSER PROFESSOR

Regionstöden borde avlägsnas, för de är en falsk grund att leva på för företagare och människor. Det här påstår professorn i produktionsteknik vid Tekniska högskolan Esko Niemi i en intervju i Kauppalehti (12.9). Professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet Hannu Katajamäki är högst förvånad. Enligt Katajamäki skulle Niemis rätlinjiga modell lämna människorna på glesbygden vind för våg. Då Niemi talar om regioner där det bor en och en halv miljoner människor, skulle det betyda att människor lämnas i sticket. Niemi uppskattar att staten sparar sju miljarder euro per år, ifall man slutade med regionpolitiska stöd. Han jämför summan med försvarsutgifterna på 2,4 miljarder euro. Enligt Katajamäki är Niemis grundbegrepp om regionpolitiken med uträkningar på villovägar. De regionpolitiska stöden uppstod då president Urho Kekkonen 1952 föreslog en bred industrialisering av landsbygden. Kekkonen gav då ut boken *Onko maallamme varaa vaurastua*. Uppgifterna är från lördagens upplaga (13.9) av dagstidningen Pohjalainen.

BUDGETPROPOSITIONEN 2009 – 117 MILJONER FÖR ATT BIBEHÅLLA LANDSBYGDENS LIVSKRAFT

I budgetpropositionen för år 2009 uppgår utgifterna inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde till 2836 miljoner euro, en ökning med 23 miljoner från budgeten 2008. Inkomsterna uppgår i nästa års proposition till 893,6 miljoner euro, en minskning med 75,1 miljoner jämfört med innevarande år. För landsbygdens utveckling (117 miljoner, 2008/2009 minskning med 5 miljoner euro) är målsättningen att bibehålla dess livskraft på ett hållbart sätt. Under programperioden 2007-2013 förverkligas den nationella utvecklingsstrategin för landsbygden inom ramen för landsbygdsprogrammet för Fastlandsfinland. Åtgärderna hjälper till att bibehålla och mångsidigt utveckla basnäringarna, utveckla annan företagsverksamhet och stärka lokal verksamhet på landsbygden. Utvecklingen för den glesbebyggda landsbygdens och kärnlandsbygdens utveckling, i jämförelse med hela landets utveckling, stöds med finansiella prioriteringar. Fullmakten för beviljande av projekt inom programverksamheten hålls på samma nivå som föregående år (133 miljoner). Landsbygdens framtid påverkas även med statsmedel genom landsbygdsrådgivning (minskade anslag) och riksomfattande undersöknings- och utvecklingsprojekt. Nästa år ger man riksdagen en landsbygdspolitisk redogörelse, samt verkställer det femte landsbygdspolitiska helhetsprogrammet och statsrådets landsbygdspolitiska specialprogram. För jordbruket (2235 miljoner, 2008/2009 ökning med 5 miljoner euro) är målsättningen att fortsätta jordbruksproduktionen i hela Finland, producera råvaror av god kvalitet som behövs i den inhemska livsmedelskedjan, öka uppskattningen av den finländska maten, säkerställa jordbrukets lönsamhet och minska jordbruksproduktionens näringsbelastning. Även en ökad produktion av jordbruksbaserad bioenergi eftersträvas. Målsättningarna försöker man uppnå genom EU:s gemensamma jordbrukspolitik, den nationella stödpolitiken, forskning och rådgivning. Med medlen för landsbygdsprogrammet för fasta Finland främjar man

en förbättring av miljötilståndet och en hållbar användning av förnybara naturresurser. För skogsbruket (173 miljoner, 2008/2009 ökning med 9 miljoner euro) är målsättningen att öka inhemsk virkesavverkning och energianvändning av virke, förbättra skogarnas virkesproduktionstillstånd, säkerställa skogarnas mångfald och bevara skogsbrukets lönsamhet på hög nivå. Läs mer i jord- och skogsbruksministeriets pressmeddelande (från 15.9) om andra poster inom ministeriets förvaltningsområde under webbadressen http://www.mmm.fi/sv/index/ministeriet/pressmeddelanden/080915_budjetti.html.

"GÖR SLUT PÅ PESSIMISM", "VÅGA LYFTA FRAM LANDSBYGDSBON!", "NY PRISSÄTTNING PÅ BENSIN" – RUBRIKER OM LANDSBYGDSRIKSDAGEN 1990
Den första landsbygdsriksdagen i Vörå 17-18.2.1990 hade förberetts på ett femtiotal allmänna möten och studiecirkel runt om i Österbotten. Omkring 1000 personer hade deltagit i förberedelserna – inga politiska höjdare eller experter utan "vanligt folk". Under själva landsbygdsriksdagen hade man tre olika utskott: samhälls- och kulturutskottet, näringslivsutskottet samt utbildningsutskottet. Det som kom fram under dagarna (se även tidningsrubrikerna här ovan), kunde man bl.a. läsa om i Vasabladet (20.2.1990). Näringslivsutskottet hade förslag som, ta bort omsättningsskatten (momsskatten) för småföretagen och växthusen, sluta bromsa byggandet och företagsverksamheten, landsbygden bör få kompensation för höjda bensinpriser m.m. I utbildningsutskottet tog man bl.a. fasta på högklassig utbildning till medborgarinstitut, yrkeskurscentraler och folkhögskolor, medan samhälls- och kulturutskottet även tog fasta på byaråden, som man menade inte är lekstugor utan bygger på helhjärtade insatser. Kan engagerade personer inte uppåddas, glöm alltihop. Landsbygdsriksdagen gjorde tre uttalanden: det ena om växelverkan mellan stad och landsbygd – gränsen mellan vasapolitikerna och tjänstemännen och landsbygds kommunernas dito är mycket stort, det andra uttalandet uppmanade riksdagen, alla beslutsfattare inom stat och kommun och privata näringslivet att ställa sig bakom en 10-års garanti för bibehållen servicenivå på landsbygden. Det tredje uttalandet innehöll rubriker – toleransen eller snarare avsaknaden av tolerans påtalades, vilket gör livet på landet svårt så snart man avviker från det traditionella. Man måste lära sig applådera grannen och man måste satsa på kvinnan, tyckte folket.

När nu den tionde finlandssvenska landsbygdsriksdagen samlas till jubilerande riksdag på Åland 20-21.9, låter tongångarna från 18 år sedan välbekanta. Men i stället för att behandla dagsläget, skall landsbygdsriksdagen på Åland mera blicka framåt. Vi skall söka de viktigaste framtidsfrågorna genom bikupediskussioner och en panel där representanter för de nordiska byarörelserna diskuterar framtiden med landsbygdsriksdagen. Sedan kan nämnas att Byaverksamhet i Finland rf:s nationella program för byaverksamhet 2008-2013, Lokalsamhället tar ansvar, nyss kommit från tryckeriet i svensk upplaga och finns sålunda tillgängligt under dagarna på Åland.

FÖRELÄSNINGSSERIEN STUDIA GENERALIA RURALIA INLEDS NÄSTA VECKA
I den öppna akademiska föreläsningsserien Studia Generalia Ruralia vid Åbo Akademi i Vasa dryftar forskare inom sociologi, historia, antropologi, litteratur, geografi, socialpolitik och demografi frågor om bl.a. Österbotten och europeisk landsbygdsforskning, innovativa regioner i den globala konkurrensens ekonomi - Österbotten som exempel, entreprenörsandan och industrialiseringen av den österbottniska landsbygden - myter och verklighet i ett historiskt perspektiv, tillhörighet och kulturellt medborgarskap, slow food-rörelser - maten som livsmedel och kultur, gammal och ny befolkning på Kustfinlands landsbygd, och europeisk landsbygdsforskning: den europeiska ruralsociologiska kongressen i Vasa 2009 (www.esrs2009.fi). Föreläsare som deltar är professor Erland Eklund (Åbo Akademi),

professor Hannu Katajamäki (Vasa universitet), forskare Henry Nygård (Åbo Akademi), Lars Rosenblad (HSS Media), författare Åsa Stenvall-Albjerg, äldre forskare Åge Mariussen (University of Tromsø), professor Fjalar Finnäs (Åbo Akademi), forskare Camilla Nordberg (Helsingfors universitet), professor Ann-Kristin Ekman (institutionen för stad och land, SLU). Föreläsningsserien, som inte kräver någon anmälan, inleds på tisdag 23.9 kl. 18-20 (övriga tillfällen är på onsdagarna 1.10, 15.10, 29.10 och 12.11). Platsen är auditorium Bruhn, Strandgatan 2, Vasa. Programmet i sin helhet finns att läsas under webbadressen <http://www.abo.fi/student/media/8245/studiageneraliaruralia2008.pdf>. Arrangör är enheten för landsbygdsforskning inom Samhälls- och vårdvetenskapliga fakulteten vid Åbo Akademi i Vasa. Se webbadressen <http://www.abo.fi/student/landsbygdsstudier>. *Studia Generalia Ruralia kan ersätta delar (4 sp) av grundkursen i Rural Studies vid Åbo Akademi.*

LÄS ÄVEN DETTA

Staten garanterar att medborgarna får snabbt bredband till sitt hem

Regeringen beslöt i aftonskolan i går kväll (17.9) att staten skall gå in för att garantera, att medborgarna får snabbt bredband till sitt hem. Enligt färskta internationella jämförelser har Finland emellertid hamnat på efterkälken i bredbandsutvecklingen. Sverige, där staten deltagit i utbyggnaden av datanäten, hör nu till både Europa- och världstoppen i snabbhet, medan Finland är på trettonde plats i Europa i bredbandsrankingen. Regeringen beslöt att alla bör ha tillgång till en uppkoppling på 100 megabit/sekund år 2015. Ett par tusen hushåll i de avlägsnaste delarna av Finland beräknar man ändå att stannar utanför nätet. Centralförbundet för telekommunikation och informationsteknik (FiCom) kritiserar dock regeringen för slarvig beredning av den nya bredbandsstrategin för Finland. Den har beretts i snabb takt och utan några djupare diskussioner med branschen. Centralförbundet hoppas att den fortsatta beredningen är öppnare och att man inte låser sig vid en enda teknik (Vasabladet 18.9, <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=139351>).

Regeringen enig om att bygga 1000 nya vindmöllor

Vindkraft med en total effekt på drygt 2000 megawatt kommer att byggas fram till år 2020, vilket motsvarar ca 1000 vindmöllor som samlas i vindparker vid kusten och ute till havs. Lösningarna finns med i regeringens miljö- och klimatstrategi, som färdigställs som bäst. För att bygga ut vindkraften enligt de här planerna behövs det stödåtgärder. Ett principbeslut om de s.k. imatningstarifferna väntas under hösten. Regeringens miljö- och energipolitiska ministerarbetsgrupp har varit oense om hur mycket vindkraft som kommer att behövas. Finlands naturskyddsförbund tycker inte att regeringens vindkraftsplaner är tillräckliga, utan målsättningen i den nationella miljö- och energistrategin borde vara mellan 3000 och 4000 megawatt. *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=139034>.*

Åboländska jordbrukare kräver mer miljöforskning om utsläppen i Östersjön

Enligt Helena Fabritius, verksamhetsledare vid Åbolands svenska lantbruksproducentförbund, behövs gedigen forskning för att man skall kunna säga till vilken grad de åboländska jordbrukarna ligger bakom utsläppen i Östersjön. Statens revisionsverk har riktat kritik mot det årliga miljöstödet på 300 miljoner euro, eftersom stödet visat sig vara ineffektivt. Fabritius säger att kritiken riktar sig mer mot stödsystemet än mot jordbrukarna, vilket tyder på att jordbrukarna uppfyllt de krav som ställts på dem. De åboländska jordbrukarna är ... *Läs mer på adress <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=139385>.*

Svenskt projekt om landsbygdsbarnens behov

I projektet *Barn på landsbygd* är det de unga som skall tala. Pia Tingvall som är projektledare med Länsbyggerådet Östergötland som projektägare, säger att barn och ungdomar är en grupp som inte lyssnas på av beslutsfattare och att de måste förlita sig på vuxna för att kunna leva sina liv. Det här gäller särskilt barn och ungdomar på landsbygden som är mer beroende av vuxna jämfört med barn i staden. Projektets syfte är att undersöka, utifrån barnens perspektiv, hur nio svenska kommuner tillgodoser landsbygdsbarnens behov av barnomsorg, skola och fritidsaktiviteter. Man skall bl.a. visa barn och ungdomar på deras möjligheter till demokratiskt deltagande – hur de kan påverka sin situation. *Läs mer under adress http://www.helasverige.se/?class=cmn_NewsEx&method=view&id=798.*

Hotellet som ägs av byborna, sjutton orter provar nya servicelösningar, bymacken – HSSL:s nyhetsbrev 4/2008

Innehållet i Riksorganisationen Hela Sverige ska levas (HSSL:s) fjärde nyhetsbrev för i år tar bl.a. upp Hotell Vuollerim som ägs av ett hundratal privatpersoner, företag och föreningar och visat sig vara en lyckad lösning, vidare kan man läsa om sjutton orter som provar nya servicelösningar via utredningen *Service i samverkan*, samt hur drivmedelsförsörjningen skall säkras på landsbygden. Dessutom tas bl.a. följande upp:

- Svenskt ordförandeskap i Hela Norden ska leva, Jubileum på Åland (finlandssvenska landsbygdsriksdagen jubilerar)
- Vem blir årets grupp och kommun?
- 250 goda exempel på hållbara lösningar
- Vi blir jämställda bygder
- Hur skapar vi Hållbara bygder?
- Byautveckling på Emmabodakonferensen

Nyhetsbrevet (nr 4, september 2008) kan läsas på HSSL:s hemsida under webbadressen http://www.helasverige.se/file.php/fs/EEJQXMHVY0ILVqiWzS64Ve7sBLqBBvc6ZLKKmft-6FJPVRzixtbhx8zZHPo89q2W.pdf?target_filename=hemsidan.pdf.

Hela Sverigebladet trycks i 6500 exemplar och går ut till lokala utvecklingsgrupper och andra som har intresse av vad som händer på landsbygden.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
